

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Αλεξάνδρα Χ. Κουλουμπαρίτση, Ηλίας Γ. Ματσαγγούρας, Παρασκευάς Γιαλούρης

Ι. Εισαγωγή (απόσπασμα από την εισαγωγή που συνέγραψε ο Η. Γ. Ματσαγγούρας και βρίσκεται στο ψηφιακό επιμορφωτικό υλικό)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το περιεχόμενο του επιμορφωτικού υλικού για την αξιολόγηση στελεχών και εκπαιδευτικών (εισαγωγή, δείκτες και περιπτώσεις μελέτης) αποτελεί υλικό για τα επιμορφωτικά σεμινάρια και **όχι** νομικό κείμενο. Βασικός σκοπός του είναι (α) να βοηθήσει τους επιμορφούμενους αξιολογητές να εξοικειωθούν σε μεγαλύτερο βαθμό με το Π.Δ. 152/2013 και (β) να αποτελέσει βάση προβληματισμού, ανταλλαγής απόψεων και εξάσκησης σε τομείς που ενδεχομένως θα απασχολήσουν τους αξιολογητές. Κατά την άσκηση του έργου της αξιολόγησης, οι αξιολογητές οφείλουν να εφαρμόσουν τις προβλέψεις του Π.Δ. 152/2013, ασκώντας τις σχετικές αρμοδιότητές τους που προκύπτουν θεσμικά από τη θέση που κατέχουν.

Α. Θεωρητική Βάση του Πλαισίου Αξιολόγησης

Το πλαίσιο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου που δημοσιεύεται στο Π.Δ. 152/2013 (ΦΕΚ Α 240/05-11-2013) λαμβάνει υπόψη του τις σύγχρονες παιδαγωγικές θεωρίες και τις εκπαιδευτικές έρευνες που διεξήχθησαν στο θετικιστικό, στο γνωστικό και στο εποικοδομιστικό “παράδειγμα” (βλ. ενδεικτική βιβλιογραφία παρόντος) αναφορικά με:

- (α) την αποστολή και τους ρόλους της εκπαίδευσης στη μάθηση και την ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών και στην άμβλυνση κοινωνικών ανισοτήτων,
- (β) τη μετατροπή της σχολικής μονάδας σε «μανθάνουσα κοινότητα» μέσω του αναστοχαστικού διαλόγου και της συναδελφικής συνεργασίας,
- (γ) τους ρόλους των εκπαιδευτικών και του τρόπου με τον οποίο αυτοί αναπτύσσονται επαγγελματικά ως άτομα και ως μέλη της σχολικής μονάδας σε σχέση με την αποστολή της εκπαίδευσης,
- (δ) τους ρόλους των μαθητών μέσα από τους οποίους αυτοί κατακτούν και κατανοούν σε βάθος τη γνώση και αναπτύσσουν γλωσσικές, γνωστικές, κοινωνικές και μεθοδολογικές ικανότητες στους τομείς της επιστήμης, της τέχνης και της τεχνολογίας,
- (ε) το πλαίσιο και τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες οι μαθητές αναπτύσσουν κοινωνικές, ηθικές, αισθητικές, πολιτικές και πολιτισμικές στάσεις και αξίες και διαμορφώνουν με παιδαγωγικά αποδεκτό τρόπο την προσωπική, κοινωνική, πολιτισμική, εθνική και θρησκευτική ταυτότητά τους και θετικές σχέσεις με την ετερότητα,
- (στ) το πλαίσιο και τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες οι μαθητές:
  1. συνειδητοποιούν τις ευθύνες και τα δικαιώματα που έχουν ως μέλη ομάδων και ως πολίτες μιας δημοκρατικής κοινωνίας,
  2. αναπτύσσουν (αυτο-)κριτική στάση προς τους τρόπους με τους οποίους άτομα, ομάδες και θεσμοί αξιοποιούν την επιστήμη, την τέχνη, την τεχνολογία και χειρίζονται το περιβάλλον και τα παραγόμενα αγαθά.
- (ζ) στις διαδικασίες, το πλαίσιο, τα κριτήρια και τα εργαλεία αξιολόγησης στελεχών και εκπαιδευτικών με πρώτιστο στόχο την επαγγελματική ανάπτυξή τους.

Με Ποια Κριτήρια και Εργαλεία Γίνεται η Αξιολόγηση σύμφωνα με το Π.Δ. 152/2013;

Για όλες τις παραμέτρους της εκπαίδευσης έχουν κατά καιρούς προταθεί και χρησιμοποιηθεί διαφορετικά αξιολογικά κριτήρια και εργαλεία, που καθορίζονται, τόσο από τη φύση της αξιολογούμενης παραμέτρου, όσο και από τη φιλοσοφία και τον σκοπό της αξιολόγησης. Αυτό συμβαίνει σε μεγαλύτερο βαθμό για την αξιολόγηση των στελεχών της εκπαίδευσης και των εκπαιδευτικών.

Με δεδομένο ότι το Π.Δ. 152/2013 προτείνει τη διαμορφωτική αξιολόγηση με σκοπό την επαγγελματική μάθηση και ανάπτυξη στελεχών και εκπαιδευτικών, έχει την ανάλογη δομή στην οργάνωση των παραμέτρων και την ανάλογη επιλογή των κριτηρίων και εργαλείων ανά περίπτωση αξιολογούμενου.

Αναλυτικότερα, το Π.Δ. αναφέρεται στην αξιολόγηση είκοσι τριών κατηγοριών στελεχών της εκπαίδευσης (βλέπε άρθρο 1) και στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών τάξης, που αποτελούν και το πολυπληθέστερο σώμα. Οι αξιολογούμενες παράμετροι στελεχών και εκπαιδευτικών διακρίνονται σε διοικητικές και εκπαιδευτικές και οι πάντες αξιολογούνται και στις δύο κατηγορίες παραμέτρων.

Τα **κριτήρια αξιολόγησης** σε γενικές γραμμές δηλώνουν τι αναμένεται από τους εκπαιδευτικούς να γνωρίζουν, να κατανοούν και να είναι ικανοί να κάνουν αποτελεσματικά, αλλά και τις αναμενόμενες στάσεις και αξίες τους σχετικά με την εκπαίδευση, τους σκοπούς, το περιεχόμενο και τις διαδικασίες της. Ένα αξιόπιστο, δίκαιο και λειτουργικό πλαίσιο αξιολόγησης, πρέπει να διατυπώνει άμεσα τις προσδοκίες του και να δίνει σαφή εικόνα ποια και πώς είναι η καλή/ποιοτική διδασκαλία και, γενικότερα, το ποιοτικό εκπαιδευτικό έργο. Η προβαλλόμενη μέσα από το πλαίσιο της αξιολόγησης εικόνα πρέπει, ασφαλώς, να βασίζεται στη σχετική έρευνα που κωδικοποιεί τα στοιχεία του επιθυμητού διδακτικού και εκπαιδευτικού έργου.

Με βάση τα κωδικοποιημένα συμπεράσματα της έρευνας, αλλά και της εκπαιδευτικής εμπειρίας, πρέπει να δηλώνονται με σαφήνεια οι ικανότητες, οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες που προϋποθέτει το ποιοτικό εκπαιδευτικό έργο, ώστε το πλαίσιο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού να λειτουργεί πρωτίστως ως πλαίσιο καθοδήγησης των νεοδιόριστων εκπαιδευτικών και ως πλαίσιο συνεχούς βελτίωσης των έμπειρων εκπαιδευτικών. Με άλλα λόγια, ένα καλό πλαίσιο αξιολόγησης δεν επιτελεί καταγραφή και διεκπεραίωση μιας διαπιστωτικής πράξης, αλλά αποτελεί ένα πλαίσιο καθοδήγησης και επαγγελματικής μάθησης και ανάπτυξης. Στο άρθρο 4 του Π.Δ. 152/2013 αναφέρονται οι αξιολογητές για κάθε περίπτωση αξιολογούμενων.

Στη συνέχεια παρατίθενται οι Κατηγορίες παραμέτρων με τα αντίστοιχα κριτήρια και τους συντελεστές βαρύτητας που προβλέπονται για την αξιολόγηση Διευθυντών Σχολείων και Εκπαιδευτικών

Τέσσερις Κατηγορίες Παραμέτρων Αναλυόμενες σε Οκτώ Κριτήρια για την Αξιολόγηση Διευθυντών Σχολείων

α) Κατηγορία I – Άσκηση διοικητικού και οργανωτικού έργου, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1,5):

- αα) Υλοποίηση του νομοθετικού πλαισίου
- ββ) Οργάνωση του έργου του συλλόγου διδασκόντων

β) Κατηγορία II – Άσκηση του έργου της εποπτείας και της αξιολόγησης, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1):

- αα) Διοικητική αξιολόγηση εκπαιδευτικών

ββ) Οργάνωση της διαδικασίας αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, υλοποίηση των προγραμματισθέντων δράσεων και τεκμηρίωση των αποτελεσμάτων

γ) Κατηγορία III – Σχολικό κλίμα και παιδαγωγική της σχολικής μονάδας ή του Σ.Ε.Κ., που περιλαμβάνει το ομώνυμο κριτήριο (Συντελεστής βαρύτητας 0.50)

δ) Κατηγορία IV- Προγραμματισμός Διδασκαλίας και Διεξαγωγή διδασκαλίας και αξιολόγηση μαθητών, η οποία ενσωματώνει τα κριτήρια των κατηγοριών II και III της παραγράφου 10 περί εκπαιδευτικών τάξης του παρόντος άρθρου. (Συντελεστής βαρύτητας 1)

ε) Κατηγορία V - Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1)

αα) Τυπικά προσόντα και επιστημονική ανάπτυξη

ββ) Επαγγελματική ανάπτυξη

Πέντε Κατηγορίες Παραμέτρων Αναλυόμενες σε 15 Κριτήρια για την Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών

α) Κατηγορία I – Εκπαιδευτικό περιβάλλον, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 0,75):

αα) Διαπροσωπικές σχέσεις και προσδοκίες

ββ) Παιδαγωγικό κλίμα στη σχολική τάξη

γγ) Οργάνωση της σχολικής τάξης

β) Κατηγορία II – Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας, που περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια(Συντελεστής βαρύτητας 0,50):

αα) Βαθμός αντίληψης των δυνατοτήτων και αναγκών των μαθητών για τη διαμόρφωση του σχεδιασμού της διδασκαλίας

ββ) Στόχοι και περιεχόμενο

γγ) Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα

γ) Κατηγορία III – Διεξαγωγή της διδασκαλίας και αξιολόγηση των μαθητών, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια(Συντελεστής βαρύτητας 1,25):

αα) Προετοιμασία μαθητών για τη διδασκαλία

ββ) Διδακτικές ενέργειες και εκπαιδευτικά μέσα

γγ) Ενέργειες μαθητών κατά τη διαδικασία μάθησης

δδ) Εμπέδωση της νέας γνώσης και αξιολόγηση των μαθητών

δ) Κατηγορία IV – Υπηρεσιακή συνέπεια και επάρκεια, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια (Συντελεστής βαρύτητας 1,50):

αα) Τυπικές υπαλληλικές υποχρεώσεις

ββ) Συμμετοχή στη λειτουργία της σχολικής μονάδας και στην αυτοαξιολόγησή της

γγ) Επικοινωνία και συνεργασία με γονείς και φορείς

ε) Κατηγορία V – Επιστημονική και επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού, η οποία περιλαμβάνει τα εξής κριτήρια:(Συντελεστής βαρύτητας 1):

αα) Τυπικά προσόντα και επιστημονική ανάπτυξη , ββ) Επαγγελματική ανάπτυξη

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Οι Διευθυντές Σχολείων αξιολογούν την Κατηγορία IV «Υπηρεσιακή συνέπεια και επάρκεια». Για την όσο το δυνατόν εξάλειψη του υποκειμενικού στοιχείου κατά την αξιολογική διαδικασία, υποχρέωση του αξιολογητή είναι να αξιολογεί κάθε εκπαιδευτικό σύμφωνα με το περιγραφόμενο πλαίσιο και τα αναλυτικά κριτήρια (criterion referenced) και όχι συγκριτικά, ανάλογα δηλαδή με τις επιδόσεις του εκπαιδευτικού σε σχέση με τους άλλους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας (norm referenced).

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ IV – ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Συντελεστής βαρύτητας: 1,50

Κριτήρια: 1) Τυπικές υπαλληλικές υποχρεώσεις, 2) Συμμετοχή στη λειτουργία της σχολικής μονάδας και στην αυτο – αξιολόγησή της,

3) Επικοινωνία και συνεργασία με γονείς και φορείς

Σχετικό άρθρο. Άρθρο 14 του Π.Δ.

Έννοιες Κλειδιά: Υπηρεσιακή συνέπεια, υπαλληλικές υποχρεώσεις, αυτο – αξιολόγηση , προγραμματισμός, επικοινωνία, συνεργασία, σχέδια δράσης, εξωδιδασκτικές εργασίες, δίκτυα συνεργασίας,

Εισαγωγή: Τι είναι η υπηρεσιακή συνέπεια και επάρκεια και ποια η σημασία της

Ο εκπαιδευτικός παράλληλα με το διδακτικό και παιδαγωγικό του έργο έχει υποχρεώσεις που απορρέουν από την υπαλληλική του ιδιότητα ως δημοσίου ή ιδιωτικού λειτουργού. Η Κατηγορία IV, "Υπηρεσιακή Συνέπεια και Επάρκεια", αναφέρεται στις υποχρεώσεις του εκπαιδευτικού που απορρέουν τόσο από την υπαλληλική του ιδιότητα, την οποία αποκτά προκειμένου να ασκήσει το εκπαιδευτικό του έργο, όσο και στο παιδαγωγικό του λειτουργήμα. Οι υπηρεσιακές υποχρεώσεις είναι ανάλογες με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις και των υπολοίπων δημοσίων υπαλλήλων και, στην προκειμένη περίπτωση, αφορούν στη λειτουργία της σχολικής μονάδας ως υπηρεσιακής δομής. Οι παιδαγωγικές υποχρεώσεις αναφέρονται στη λειτουργία της σχολικής μονάδας ως εκπαιδευτικού οργανισμού « που μαθαίνει, αναπτύσσεται και προοδεύει». Οι υποχρεώσεις του εκπαιδευτικού περιγράφονται στην Υ.Α. Φ.353.1./324/105657/Δ1/16/10/2002 (ΦΕΚ 1340/2002) γνωστή και ως καθηκοντολόγιο των εκπαιδευτικών.

1. Τυπικές Υπαλληλικές Υποχρεώσεις

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον ανταποκρίνεται ελάχιστα ή πλημμελώς στις τυπικές υπαλληλικές του υποχρεώσεις.	εφόσον ανταποκρίνεται επαρκώς στα προβλεπόμενα καθήκοντά του και, γενικώς, λειτουργεί ως αξιόπιστο μέλος του εκπαιδευτικού δυναμικού του σχολείου, προσέρχεται στο σχολείο έγκαιρα, εφαρμόζει το ωρολόγιο πρόγραμμα, εκτελεί τις εφημερίες επιμελώς, φροντίζει για την ασφάλεια των μαθητών, αναλαμβάνει καθήκοντα και εργασίες για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας, ενημερώνει έγκαιρα για τις απουσίες των μαθητών και συμμετέχει στη λήψη και εφαρμογή αποφάσεων του συλλόγου διδασκόντων.	εφόσον, πέρα από τις τυπικές του υπηρεσιακές υποχρεώσεις, συμμετέχει ενεργά με προτάσεις και πρωτοβουλίες στις συνεδριάσεις του συλλόγου των διδασκόντων για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής μονάδας και συμβάλλει έμπρακτα και με θετικό τρόπο στην υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων.	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, μετέχει ενεργά και στηρίζει, με το έργο του, το συνολικό διοικητικό και εν γένει εκπαιδευτικό έργο της σχολικής μονάδας, μετέχοντας σε επιτροπές που αναλαμβάνουν δράσεις προς όφελός της.
ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο διευθυντής, με βάση τη συστηματική συμπεριφορά του εκπαιδευτικού κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους κρίνει και μετά από τεκμηρίωση κατατάσσει τον εκπαιδευτικό στην ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί. Όχι συγκριτικά με άλλους, αλλά σύμφωνα με το κριτήριο.		ΥΥ2.1 Τυπική ανταπόκριση στην πλειονότητα των τυπικών υπαλληλικών καθηκόντων ΥΥ2.2 Τυπική συμμετοχή στις συνεδριάσεις του συλλόγου διδασκόντων ΥΥ2.3 Προθυμία ανάληψης εργασιών ΥΥ2.4 Εφαρμογή αποφάσεων του συλλόγου διδασκόντων	Πλήρης ανταπόκριση στα τυπικά υπαλληλικά καθήκοντα και επιπλέον: ΥΥ3.1 Ενεργός συμμετοχή στα συλλογικά όργανα του σχολείου ΥΥ3.2 Κατάθεση προτάσεων ΥΥ3.3 Ανάληψη πρωτοβουλιών ΥΥ3.4 Συμβολή στην υλοποίηση συλλογικών αποφάσεων	Επιπλέον της προηγούμενης κατηγορίας. ΥΥ4.1 Συμπεριφορά με ηγετικά στοιχεία ΥΥ4.2 Κατάθεση καινοτόμων προτάσεων ΥΥ4.3 Ανάληψη σημαντικών πρωτοβουλιών που αναδεικνύουν τον εκπαιδευτικό σε βασικό πυλώνα στήριξης του διοικητικού έργου της σχολικής μονάδας ΥΥ4.4 Ανάληψη και υλοποίηση δύσκολων εργασιών του σχολείου

2. Συμμετοχή στη λειτουργία της σχολικής μονάδας ως «οργανισμού που μαθαίνει» και στις διαδικασίες αυτοαξιολόγησής της

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον συμμετέχει ελάχιστα ή πλημμελώς στη λειτουργία της σχολικής μονάδας.	εφόσον: α. συμμετέχει ενεργά, ως μέλος του συλλόγου διδασκόντων, στον προγραμματισμό και στις διαδικασίες αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, β. ανταποκρίνεται άνετα στις σύνθετες ψυχοπαιδαγωγικές και διδακτικές απαιτήσεις της σχολικής τάξης και διασφαλίζει τον εύρυθμο, αποτελεσματικό και παιδαγωγικό-διδακτικό τρόπο λειτουργίας της τάξης του και της σχολικής μονάδας, γ. συμμετέχει και συμβάλλει στην υλοποίηση των εκδηλώσεων που οργανώνονται από την τάξη του και το σχολείο καθώς και στην υλοποίηση των εκπαιδευτικών δράσεων που	εφόσον κατά κανόνα: α. συνεργάζεται με συναδέλφους για την καθιέρωση κοινών κριτηρίων σε θέματα αξιολόγησης, αντιμετώπισης προβλημάτων συμπεριφοράς και ανάθεσης κατ' οίκον εργασιών, β. συμβάλλει ενεργά στην επίλυση εκπαιδευτικών προβλημάτων, που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της σχολικής τάξης και της σχολικής μονάδας, γ. αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και πραγματοποιεί με επιτυχία εξωδιδακτικές εργασίες και εκδηλώσεις της τάξης και του σχολείου, δ. συμμετέχει ενεργά στις περιοδικές συναντήσεις ομάδας εκπαιδευτικών που οργανώνονται για κοινό προγραμματισμό και υλοποίηση των δράσεων που έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησης και αποβλέπουν στη βελτίωση πρακτικών και στην επίλυση κοινών προβλημάτων της σχολικής τάξης και της σχολικής μονάδας.	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της σχολικής μονάδας: α. πρωτοστατεί και συμμετέχει σε συστηματικές και οργανωμένες πρωτοβουλίες τύπου «έρευνα δράσης» για την αντιμετώπιση ευρύτερης έκτασης προβλημάτων του σχολείου, όπως είναι η μειωμένη συμμετοχή στο μάθημα, τα προβλήματα πειθαρχίας εντός και εκτός σχολικής τάξης, η σχολική βία και τα φαινόμενα ρατσισμού, β. λειτουργεί ως αποτελεσματικός συντονιστής συνεργαζόμενης ομάδας εκπαιδευτικών, που αποβλέπει στη βελτίωση εκπαιδευτικών πρακτικών, γ. πρωτοστατεί για τη συμμετοχή της τάξης του και του σχολείου σε δίκτυα συνεργασίας με άλλα σχολεία, δ. ανταλλάσσει με συναδέλφους επισκέψεις στις τάξεις τους και συζητούν θέματα βελτίωσης των εκπαιδευτικών και διδακτικών πρακτικών τους.

		προγραμματίστηκαν στο πλαίσιο της αυτοαξιολόγησής της, δ. επικοινωνεί και συνεργάζεται με συναδέλφους ή άλλους ειδικούς.		
ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο αξιολογητής (διευθυντής), με βάση τη συστηματική παρουσία και δράση του εκπαιδευτικού κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους κρίνει και μετά από τεκμηρίωση κατατάσσει τον εκπαιδευτικό στην ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί. Όχι συγκριτικά με άλλους, αλλά σύμφωνα με το κριτήριο.	ΣΛ2.1 Τυπική συμμετοχή σε διαδικασίες προγραμματισμού και αυτοαξιολόγησης, ΣΛ2.2 Επάρκεια στη διαχείριση σχολικής τάξης, ΣΛ2.3 Συμμετοχή στην υλοποίηση σχολικών εκδηλώσεων και δράσεων, ΣΛ2.4 Τυπική επικοινωνία και συνεργασία με τους συναδέλφους του.	ΣΛ3.1 Ενεργός συμμετοχή στις διαδικασίες αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, ΣΛ3.2 Ανάληψη εξωδιδασκικών πρωτοβουλιών παιδαγωγικού χαρακτήρα. ΣΛ3.3 Πρωτοβουλίες για υιοθέτηση κοινών παιδαγωγικών στάσεων στο σχολείο, ΣΛ3.4 Συνεργασία με συναδέλφους σε θέματα διδασκαλίας και αξιολόγησης των μαθητών.	Επιπλέον: ΣΛ4.1 Ηγετικός ρόλος σε διαδικασίες αντιμετώπισης μεγάλης έκτασης προβλημάτων του σχολείου, όπως ρατσισμός κ.α., ΣΛ4.2 Συμμετοχή σε δράσεις ενδοσχολικής επιμόρφωσης, ΣΛ4.3 Οργάνωση δειγματικών διδασκαλιών και ανταλλαγής επισκέψεων σε τάξεις άλλων εκπαιδευτικών, ΣΛ4.4 Προώθηση προγραμμάτων διασχολικής συνεργασίας.	

3. Επικοινωνία και συνεργασία με γονείς και με φορείς

Ποιοτικός χαρακτηρισμός	(0-30) Ελλιπής	(31-60) Επαρκής	(61-80) Πολύ Καλός	(81-100) Εξαιρετικός
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΔ	εφόσον συνεργάζεται περιστασιακά και ελάχιστα με γονείς και φορείς.	εφόσον επικοινωνεί και ανταλλάσσει πληροφορίες με τους γονείς στις προβλεπόμενες συναντήσεις, προκειμένου	εφόσον: α. ενθαρρύνει την επικοινωνία της οικογένειας με το σχολείο και διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή όλων των γονέων στις	εφόσον, πλέον των προϋποθέσεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, οργανώνει και συντονίζει αποτελεσματικά την υλοποίηση δράσεων για το σχολείο, και

		να σχηματίσει πληρέστερη εικόνα για τις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών του, ενώ παράλληλα ενημερώνει τους γονείς για τους στόχους και τον τρόπο λειτουργίας της τάξης και οριοθετεί, εγκαίρως, τον ρόλο τους.	προγραμματισμένες συναντήσεις, κατά τις οποίες προσφέρει υψηλά επίπεδα ενημέρωσης και καθοδήγησης των γονέων στον ρόλο τους σε σχέση με τις σχολικές υποχρεώσεις των παιδιών τους. β. αξιοποιεί τοπικούς φορείς και πραγματοποιεί εκπαιδευτικές επισκέψεις, για τις οποίες προετοιμάζει κατάλληλα τους μαθητές του, εμπλέκοντάς τους σε δραστηριότητες πριν από, κατά και μετά την επίσκεψη.	όχι μόνο για την τάξη του, που φέρνουν το σχολείο σε συνεργασίες διάρκειας με άλλα σχολεία και φορείς, όπως είναι η συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα τοπικά, εθνικά και ευρωπαϊκά, τα οποία παρέχουν προστιθέμενη αξία στην πρακτική της σχολικής μονάδας και της σχολικής τάξης, ενώ παράλληλα εμπλέκει, όπου κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο, γονείς και φορείς, με επικουρικούς ρόλους, σε δράσεις της σχολικής μονάδας.
ΔΕΙΚΤΕΣ: Ο αξιολογητής (διευθυντής), με βάση το συστηματικό τρόπο άσκησης των καθηκόντων του στο συγκεκριμένο πεδίο κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους, κρίνει και μετά από τεκμηρίωση κατατάσσει τον εκπαιδευτικό στην ανάλογη κατηγορία και ανάλογα βαθμολογεί. Όχι συγκριτικά με άλλους, αλλά σύμφωνα με το κριτήριο.	ΕΣ2.1 Συνεπής παρουσία κατά τις ενημερωτικές συναντήσεις με τους γονείς, ΕΣ2.2 Επαρκής ανταπόκριση στην πλειονότητα των τυπικών/συμβατικών υποχρεώσεων σχετικά με την επικοινωνία και ενημέρωση των γονέων ΕΣ2.3 Επικοινωνία με τους γονείς για ενημέρωση επί ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των μαθητών του. ΕΣ2.4 Ενημέρωση για φορείς.	ΕΣ3.1 Ανάπτυξη υψηλότερων επιπέδων επικοινωνίας με τους γονείς, πέραν των τυπικών υποχρεώσεων, ΕΣ3.2 Συνεργασία με γονείς για υποστήριξη μαθητών, ΕΣ3.3 Επικοινωνία και συνεργασία με τοπικούς φορείς ΕΣ3.4 Συστηματική προετοιμασία και αξιοποίηση εκπαιδευτικών επισκέψεων	ΕΣ4.1 Ανάληψη πρωτοβουλιών για την υλοποίηση δράσεων της σχολικής μονάδας, ΕΣ4.2 Συμμετοχή σε εθνικά ή και διεθνή προγράμματα, ΕΣ4.3 Προώθηση συνεργασιών του σχολείου με γονείς και φορείς σε τοπικό και ευρύτερο επίπεδο, ΕΣ4.4 Προώθηση δράσεων ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία.	

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ IV – ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

1. Ταυτοποιήστε τις παρακάτω περιγραφές. Σε ποιο κριτήριο ανήκουν;

Περιγραφή	Κριτήριο
Συνεργάζεται με συναδέλφους για την καθιέρωση κοινών κριτηρίων σε θέματα αξιολόγησης, αντιμετώπισης προβλημάτων συμπεριφοράς και ανάθεσης κατ' οίκον εργασιών.	
Ως αξιόπιστο μέλος του εκπαιδευτικού δυναμικού του σχολείου, προσέρχεται στο σχολείο έγκαιρα, εφαρμόζει το ωρολόγιο πρόγραμμα, εκτελεί τις εφημερίες επιμελώς, φροντίζει για την ασφάλεια των μαθητών, αναλαμβάνει καθήκοντα και εργασίες για τη λειτουργία της σχολικής μονάδας, ενημερώνει έγκαιρα για τις απουσίες.	
Επικοινωνεί και ανταλλάσσει πληροφορίες με τους γονείς στις προβλεπόμενες συναντήσεις, προκειμένου να σχηματίσει πληρέστερη εικόνα για τις ανάγκες και τις δυνατότητες των μαθητών του, ενώ παράλληλα ενημερώνει τους γονείς για τους στόχους και τον τρόπο λειτουργίας της τάξης και οριοθετεί, εγκαίρως, τον ρόλο τους.	
Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα τοπικά, εθνικά και ευρωπαϊκά, τα οποία παρέχουν προστιθέμενη αξία στην πρακτική της σχολικής μονάδας και της σχολικής τάξης, ενώ παράλληλα εμπλέκει, όπου κρίνεται σκόπιμο και αναγκαίο, γονείς και φορείς, με επικουρικούς ρόλους, σε δράσεις της σχολικής μονάδας.	

2. Διαβάστε τις παρακάτω Μελέτες Περίπτωσης και συζητήστε με τους συναδέλφους σας για τον τρόπο που θα αξιολογούσατε τις περιπτώσεις αυτές.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 1

Εκπαιδευτικός ενθαρρύνει την επικοινωνία της οικογένειας με το σχολείο και διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή όλων των γονέων στις προγραμματισμένες συναντήσεις, κατά τις οποίες προσφέρει υψηλά επίπεδα ενημέρωσης και καθοδήγησης των γονέων στον ρόλο τους σε σχέση με τις σχολικές υποχρεώσεις των παιδιών τους.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 2

Εκπαιδευτικός κατά τις προγραμματισμένες συναντήσεις με τους γονείς προβαίνει σε βιαστική ενημέρωση με στερεότυπο τρόπο, όπως: «Θέλει περισσότερο διάβασμα» και «Δεν προσέχει στο μάθημα». Όταν οι γονείς προσπαθούν να δώσουν πληροφορίες στον εκπαιδευτικό για τον μαθητή, εκείνος απαντά «Αυτά είναι δικαιολογίες. Να κάτσει να διαβάσει περισσότερο».

Κατά τις προγραμματισμένες συναντήσεις με τους γονείς συχνά προφασίζεται κώλυμα και δεν παρευρίσκεται. Στον διευθυντή λέει «όποιος γονιός θέλει ας έλθει την Τετάρτη την 3^η ώρα που έχω κενό να τον ενημερώσω». Την Τετάρτη, κατά την προγραμματισμένη ενημέρωση είχαν έλθει πέντε γονείς. Ο εκπαιδευτικός βιαζόταν να τελειώσει. Σε σχετική παρατήρηση που δέχθηκε από γονέα αντέδρασε εριστικά λέγοντας «Μα είναι δυνατόν να μη μπορούμε να χαλαρώσουμε λίγο;» Αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί μικρής έκτασης επεισόδιο με έναν γονέα.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 3

Εκπαιδευτικός ενημερώνει τους γονείς ότι οι μαθητές έχουν αδυναμία και ελλείψεις στα Μαθηματικά και γι' αυτόν τον λόγο θα τους κρατάει στο σχολείο δύο φορές την εβδομάδα για μία ώρα μετά το πέρας των μαθημάτων, για να τους κάνει ενισχυτική διδασκαλία. Συγχρόνως, οργανώνει με τους γονείς εξωσχολικές δράσεις που ενδυναμώνουν τις σχέσεις σχολείου – οικογένειας και εμπλουτίζουν τις γνώσεις και τις εμπειρίες των μαθητών. Έχει όμως δυσκολία να συνεργαστεί με άλλους εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας στις δράσεις αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας, επειδή, όπως λέει, τού φορτώνουν το μεγαλύτερο μέρος της κοινής εργασίας και νιώθει κορόιδο.

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ 4

Εκπαιδευτικός καθυστερεί το πρωί και δυσανασχετεί όποτε του ανατίθενται από τον διευθυντή εργασίες γραμματειακής φύσεως. Αντίθετα, όσον αφορά στην εργασία με τους μαθητές, δεν αρκείται σε ζητήματα που αφορούν στο γνωστικό μέρος αλλά είναι ευαισθητοποιημένος και σε θέματα που αφορούν στον ψυχοσυναισθηματικό κόσμο των μαθητών, με τους οποίους έχει πολύ καλές διαπροσωπικές σχέσεις.

Οργανώνει επισκέψεις σε μουσεία και την τοπική βιβλιοθήκη. Είναι συντονιστής προγράμματος Comenius και συμμετείχε με τους μαθητές της τάξης του στο πρόγραμμα ecomobility.

3. α) Επιλέξτε μία από τις παραπάνω Μελέτες Περίπτωσης.

β) Θεωρήστε ότι συζητάτε με τον εκπαιδευτικό για τη συμμετοχή του στη λειτουργία του σχολείου και στη συνεργασία του με τους γονείς και κάνετε καταγραφές στο προτεινόμενο Δελτίο Επιτόπιων Καταγραφών (που ακολουθεί) για το συγκεκριμένο κριτήριο.

ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΤΟΠΙΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ

Κριτήρια	Καταγραφές	Σχόλια - Παρατηρήσεις
1. Τυπικές υπαλληλικές υποχρεώσεις,		
2. Συμμετοχή στη λειτουργία της σχολικής μονάδας και στην αυτο – αξιολόγησή της,		
3. Επικοινωνία και συνεργασία με γονείς και φορείς		

γ) Διαβάστε τις καταγραφές σας και στη συνέχεια λάβετε τις τελικές αποφάσεις στο Δελτίο Συνολικής Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού .Μην παραλείψετε να αιτιολογήσετε τις επιλογές σας στη στήλη “Σχόλια”. Η αξιολογική σας κρίση πρέπει να είναι πάντα καλά τεκμηριωμένη.

ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Συμπληρώνεται από τον Σχολικό Σύμβουλο, ο οποίος ενσωματώνει την αξιολόγηση του Διευθυντή (πεδίο IV)

	ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ		ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
	ΒΑΘΜΙΔΑ	ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΣΧΟΛΙΑ-ΥΠΟΔΕΙΞΕΙΣ	
Κατηγορία I – Εκπαιδευτικό περιβάλλον (Συντελεστής βαρύτητας 0,75)				
Κατηγορία II – Σχεδιασμός, προγραμματισμός και προετοιμασία της διδασκαλίας, (Συντελεστής βαρύτητας 0,50)				
Κατηγορία III – Διεξαγωγή της διδασκαλίας και αξιολόγηση των μαθητών (Συντελεστής βαρύτητας 1,25)				
Κατηγορία IV – Υπηρεσιακή συνέπεια και επάρκεια (Συντελεστής βαρύτητας 1,50)				

4. ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΔΥΟ ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ, ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ (4.1) ΚΑΙ ΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ (4.2). ΕΠΙΛΕΞΤΕ ΝΑ ΜΕΛΕΤΗΣΤΕ ΜΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΥΟ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΗ ΒΑΘΜΙΔΑ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΤΕ.

4.1 Η παρακάτω Μελέτη Περίπτωσης σκιαγραφεί έναν μόνο εκπαιδευτικό της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιμερίζεται σε επιμέρους ενότητες. Κάθε ενότητα αντιστοιχεί σε διαφορετικό κριτήριο. Καθώς διαβάζετε την περιγραφή του εκπαιδευτικού, προσπαθήστε να αναγνωρίσετε το κριτήριο και να το καταγράψετε στην πρώτη στήλη. Στην επόμενη στήλη κάνετε τα σχόλιά σας με την περισσότερη δυνατή σαφήνεια και στην τελευταία στήλη καταγράψτε τη βαθμίδα και τη βαθμολογία σας. Να λάβετε υπόψη σας ότι συχνά οι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν συμπεριφορές από όλες τις βαθμίδες (επαρκής – πολύ καλός – εξαιρετικός, ίσως σε κάποια περίπτωση και ελλιπής).

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΣΧΟΛΙΑ	ΒΑΘΜΙΔΑ-ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
<p>A. Εκπαιδευτικός Δημοτικού Σχολείου ανταποκρίνεται απολύτως στα προβλεπόμενα καθήκοντά της και προσέρχεται κάθε μέρα έγκαιρα στο σχολείο και στην εφημερία, μόνο που παραλείπει κάποιες φορές να ενημερώσει έγκαιρα για τις απουσίες των μαθητών. Συμμετέχει ενεργά με προτάσεις και πρωτοβουλίες στις συνεδριάσεις του συλλόγου των διδασκόντων για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής μονάδας και συμβάλλει έμπρακτα και με θετικό τρόπο στην υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων, σε σημείο που οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί να την πειράζουν και να της λένε ότι είναι αφελής.</p>			
<p>B. Μετέχει στον προγραμματισμό της σχολικής μονάδας. συμβάλλει ενεργά στην επίλυση εκπαιδευτικών προβλημάτων, που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της σχολικής τάξης και της σχολικής μονάδας. Λειτουργεί ως αποτελεσματικός συντονιστής συνεργαζόμενης ομάδας εκπαιδευτικών, που αποβλέπει στη βελτίωση εκπαιδευτικών πρακτικών και συχνά προτείνει καινοτομίες για το σχολείο και την σχολική τάξη.</p> <p>Συνεργάζεται με τους άλλους εκπαιδευτικούς για την αξιολόγηση και για καινοτόμες και εναλλακτικές προσεγγίσεις σε αυτόν τον τομέα και στον τομέα της διδασκαλίας, εν γένει. Με τη συμπληρωματική ιδιότητα της σχολικής ψυχολόγου (οι επιπλέον σπουδές της) ασχολείται ιδιαίτερα με τη συμπεριφορά των μαθητών, όχι μόνο της τάξης της, αλλά και του σχολείου, μετέχοντας σε στοχευμένα προγράμματα για τη διαχείριση προβλημάτων συμπεριφοράς.</p>			
<p>Γ. Ενθαρρύνει ιδιαίτερα την επικοινωνία της οικογένειας με το σχολείο και διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή όλων των γονέων στις προγραμματισμένες συναντήσεις, κατά τις οποίες προσφέρει πολύ υψηλά επίπεδα ενημέρωσης και καθοδήγησης των γονέων στον ρόλο τους σε σχέση με τις σχολικές υποχρεώσεις των παιδιών τους. Είναι ιδιαίτερα επεξηγηματική και δίνει στους γονείς φυλλάδια για το πώς μπορούν να βοηθούν τα παιδιά τους στο σπίτι.</p> <p>Την ενδιαφέρουν ιδιαίτερα οι συνεργασίες μεταξύ εκπαιδευτικών, όχι μόνο οι εγχώριες, αλλά και οι διεθνείς, γι' αυτό και πρόσφατα ολοκλήρωσε ένα εξ αποστάσεως σεμινάριο Πανεπιστημίου του εξωτερικού σε τεχνικές επικοινωνιακού διαλόγου μεταξύ των μαθητών, το οποίο και παρουσίασε στο Σύλλογο Διδασκόντων.</p> <p>Στις εκπαιδευτικές ή διδακτικές επισκέψεις έχει επιδείξει εξαιρετική οργάνωση και συντονισμό όχι μόνο κατά τη διάρκεια της επίσκεψης, αλλά και μετά το πέρας αυτής.</p>			

4.2 Η παρακάτω Μελέτη Περίπτωσης σκιαγραφεί έναν μόνο εκπαιδευτικό της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και επιμερίζεται σε επιμέρους ενότητες. Κάθε ενότητα αντιστοιχεί σε διαφορετικό κριτήριο. Καθώς διαβάζετε την περιγραφή του εκπαιδευτικού, προσπαθήστε να αναγνωρίσετε το κριτήριο και να το καταγράψετε στην πρώτη στήλη. Στην επόμενη στήλη κάνετε τα σχόλιά σας με την περισσότερη δυνατή σαφήνεια και στην τελευταία στήλη καταγράψτε τη βαθμίδα και τη βαθμολογία σας. Να λάβετε υπόψη σας ότι συχνά οι εκπαιδευτικοί παρουσιάζουν συμπεριφορές από όλες τις βαθμίδες (επαρκής – πολύ καλός – εξαιρετικός, ίσως σε κάποια περίπτωση και ελλιπής) .

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΣΧΟΛΙΑ	ΒΑΘΜΙΔΑ-ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
<p>A. Εκπαιδευτικός Λυκείου ανταποκρίνεται μερικώς στα προβλεπόμενα καθήκοντά του επειδή δεν προσέρχεται κάθε μέρα έγκαιρα στο σχολείο και καμιά φορά δεν προσέρχεται στην εφημερία ούτε ενημερώνει έγκαιρα για τις απουσίες των μαθητών. Παρόλα αυτά συμμετέχει ενεργά με προτάσεις και πρωτοβουλίες στις συνεδριάσεις του συλλόγου των διδασκόντων για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία της σχολικής μονάδας και συμβάλλει έμπρακτα και με θετικό τρόπο στην υλοποίηση των σχετικών αποφάσεων, κυρίως όμως όταν οι προτάσεις αυτές προέρχονται από τον ίδιο και την «ιδιαιτέρη» ομάδα εκπαιδευτικών στην οποία εντάσσεται και ο ίδιος.</p>			
<p>B. Μετέχει στον προγραμματισμό της σχολικής μονάδας. συμβάλλει ενεργά στην επίλυση εκπαιδευτικών προβλημάτων, που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της σχολικής τάξης και της σχολικής μονάδας. Λειτουργεί ως αποτελεσματικός συντονιστής συνεργαζόμενης ομάδας εκπαιδευτικών, που αποβλέπει στη βελτίωση εκπαιδευτικών πρακτικών, όταν αυτές ενδιαφέρουν και αφορούν την «ιδιαιτέρη» ομάδα εκπαιδευτικών στην οποία εντάσσεται και ο ίδιος. Δεν συνεργάζεται με τους άλλους εκπαιδευτικούς για την αξιολόγηση των μαθητών, άλλωστε, όπως δηλώνει, αυτό αποτελεί προσωπική υπόθεση του κάθε καθηγητή. Ως προς δε τη συμπεριφορά των μαθητών, τα καταφέρνει πολύ καλά μαζί τους. Μπορεί να πιάσει το πενταμελές για να εξομαλύνει σχέσεις μεταξύ των μαθητών: «Παιδιά, για ελάτε να κουβεντιάσουμε, γιατί ....». Είναι πολύ δημοφιλής, συζητά και κάνει συμφωνίες με τους μαθητές και καμιά φορά κρύβει απουσίες με αποτέλεσμα να έρχεται σε αντιπαράθεση με τον διευθυντή. Ο διευθυντής του επισημαίνει ότι η εν λόγω στάση εκθέτει τόσο τον σύλλογο διδασκόντων όσο και τον ίδιο των διευθυντή.</p>			

<p>Γ. Ενθαρρύνει την επικοινωνία της οικογένειας με το σχολείο και διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή όλων των γονέων στις προγραμματισμένες συναντήσεις, κατά τις οποίες προσφέρει υψηλά επίπεδα ενημέρωσης και καθοδήγησης των γονέων στον ρόλο τους σε σχέση με τις σχολικές υποχρεώσεις των παιδιών τους. Γενικά, είναι ιδιαίτερα επεξηγηματικός προς τους γονείς και με τα λόγια του τους ηρεμεί, πράγμα που ευνοεί το σχολείο και τη λειτουργία του.</p> <p>Άμα η πρωτοβουλία ανήκει στον ίδιο και την παρέα του μετέχει και ενθαρρύνει πρωτοβουλίες, όπως το βήψιμο του σχολείου. Οι διασχολικές συνεργασίες δεν δείχνουν ούτε να τον ενδιαφέρουν ούτε να τον αφορούν. Ενώ στις εκπαιδευτικές ή διδακτικές επισκέψεις έχει επιδείξει κακή οργάνωση και συντονισμό. Υπήρξαν φορές που έμειναν μαθητές εκτός του μέσου συγκοινωνίας και προσήλθαν στο σχολείο αργότερα.</p>			
---	--	--	--